

Sygn. akt IV CSK 680/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba (przewodniczący)

SSN Marian Kocon (sprawozdawca)

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa "P." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. -
poprzednio "P." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
przeciwko Redaktorowi Naczelnemu "D." – M. S.
o opublikowanie sprostowania,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 września 2020 r.,
skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 11 maja 2018 r., sygn. akt (...),

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 11 maja 2018 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 30 maja 2017 r. w ten sposób, że oddalił żądanie spółki z

o.o. „P.” nakazania Redaktorowi Naczelnemu „D.” bezpłatnego opublikowania oświadczenia m.in. o treści:

1. Nieprawdziwe są stwierdzenia sugerujące, że opinia onkologów oraz wszystkich towarzystw onkologicznych na temat tej metody leczniczej jest negatywna, albowiem wielu znakomitych onkologów stosuje tę metodę prezentując odmienne zdanie;
2. Nie twierdzi się, jak próbuje się sugerować, że hipotermia zastępuje chirurgię, radioterapię czy chemoterapię. Hipoterapia jest leczeniem wspomagającym i nie zastępuje tradycyjnego leczenia. Wykorzystywana jest celem poprawy efektów chemioterapii czy radioterapii lub w przypadku zakończenia lub braku możliwości standardowego leczenia;
3. Nieprawdziwie sugeruje się, jakoby spółka podszywała się pod inną instytucję. Celowo w artykule podaje się naprzemiennie błędne nazwy spółki i podmiotu medycznego spółki
4. Nieprawdziwe są informacje przedstawicieli urzędów, w tym Wojewody (...) pana R. S. oraz Kierownika Oddziału Rejestru Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą pani M. K. m. in w zakresie wielu nieścisłości dotyczących wniosku o rejestrację podmiotu medycznego. Urząd poprosił spółkę o uzupełnienie wniosku o „ostateczną” decyzję Państwowego Inspektora Sanitarnego, mimo iż był w posiadaniu takiej decyzji jak i decyzja ta została przez spółkę załączona do wniosku o wpis. Dodatkowo jak ustaliła spółka w trybie dostępu do informacji publicznej, urząd w 2015 r. nigdy wobec żadnego podmiotu starającego się o wpis nie poprosił o taką decyzję;
5. Nieprawdziwe są również powody utrudnienia wpisu do rejestru. Wojewoda (...) w innej placówce medycznej działającej w G., w czerwcu 2015 r. rejestruje: Gabinet hipotermii całego ciała”.

U podłoża tego rozstrzygnięcia legło ustalenie, że artykuł prasowy autorstwa J. G., z dnia 12 października 2015 r., nie zawiera stwierdzeń ani sugestii usprawiedliwiających żądanie ich sprostowania w powyższym zakresie.

Skarga kasacyjna powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego w części oddalającej powództwo - oparta na obu podstawach z art. 398³ k.p.c. - zawiera zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., art. 33 ust. 1, art. 31 a ustawy z dnia

26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe (jedn. tekst: Dz. U. 2018, poz. 1914, dalej: „prawo prasowe”), i zmierza do uchylenia tego wyroku w zaskarżonej części oraz przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, bądź orzeczenia co do istoty sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odnosnie do zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. wystarczy zauważyć, że podług ukształtowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego naruszenie przez Sąd drugiej instancji tego przepisu (obecnie art. 327¹ § 1) i to, co umknęło skarżącemu, w powiązaniu z art. 391 § 1 k.p.c., może wyjątkowo stanowić usprawiedliwioną podstawę kasacyjną wtedy, gdy skutek uchybienia wymaganiom stawianym uzasadnieniu, zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli kasacyjnej. Tego rodzaju zasadniczymi wadami natury konstrukcyjnej motywy zaskarżonego wyroku nie są dotknięte, gdyż na ich podstawie można stwierdzić na jakich podstawach faktycznych oraz w oparciu o jakie normy prawne Sąd Apelacyjny dokonał oceny dochodzonego roszczenia.

Odniesienie się do zarzutów opartych na podstawie pierwszej z art. 398³ k.p.c. wymaga na wstępie przypomnienia, że w wyniku wejścia w życie z dniem 2 listopada 2012 r. ustawy z dnia 14 września 2012 r. o zmianie ustawy - Prawo prasowe (jedn. tekst: Dz. U. 2012, poz. 1136 ze zm.) do porządku prawnego wprowadzono jednolitą formę obrony dobrego imienia konkretnego podmiotu, to jest „sprostowanie”.

Sprostowanie prasowe uregulowane zostało w rozdziale 5 prawa prasowego. Artykuł 31 a ust. 1 tej ustawy stanowi, że na żądanie zainteresowanej osoby (lub jej następcy prawnego, o którym mowa w art. 31 a ust. 2), redaktor naczelny redakcji właściwego dziennika lub czasopisma jest obowiązany opublikować bezpłatnie rzeczowe i odnoszące się do faktów sprostowanie nieścisłej lub nieprawdziwej wiadomości zawartej w materiale prasowym.

Podstawową funkcją sprostowania jest umożliwienie przedstawienia przez prostującego jego subiektywnego punktu widzenia. Chodzi o urzeczywistnienie zamieszczenia przez podmiot uprawniony wypowiedzi własnej, korygującej jego zdaniem nieprawdziwej wiadomości. Sprostowanie powinno się odnosić do faktów oraz prostować nieprawdziwą lub nieścisłą informację. Sprostowanie zatem

w aktualnym modelu (zbliżonym do modelu germańskiego) ma dotyczyć faktów, a nie ocen czy opinii. Sprostowanie powinno więc być rzeczowe (zwięzłe, konkretne, dotyczące sedna zagadnienia) oraz jasno wytykać autorowi materiału prasowego fakty nieprawdziwe lub nieścisłości. Nieprawdziwość lub nieścisłość może wynikać z całokształtu okoliczności przedstawionych w materiale prasowym, co niekoniecznie przekłada się na poszczególne jego fragmenty.

Rację ma skarżąca, że sprostowanie prasowe nie stanowi obiektywnej wypowiedzi co do faktów. Dla opublikowania sprostowania nie jest więc istotna prawdziwość przedstawionych informacji. Jego celem jest pozwolenie osobie, której publikacja dotyczy, na wypowiedzenie się odnośnie do faktów przywołanych w treści prostowanej publikacji. Niemniej jednak, skarżąca pomija, zarzucając naruszenie art. 31 a prawa prasowego, że istota rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego w zakresie oddalającym żądanie pozwu wynika z wiążącego Sąd Najwyższy ustalenia, iż tekst J. G., z dnia 12 października 2015 r., nie zawiera, ogólnie ujmując, sugerowanych w skardze kasacyjnej wypowiedzi o faktach podlegających sprostowaniu. Odmienne twierdzenia skarżącej muszą być uznane za niedopuszczalną polemikę z tym ustaleniem, a także z tekstem prasowym, z powołaniem się na funkcję informacyjną sprostowania. Niepodobna zaś prostować czegoś, czego nie ma. Przeto zarzut naruszenia przez Sąd Apelacyjny art. 31 a prawa prasowego należało uznać bezzasadny.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.

jw